

Hiszpański na lekko

Agata Spendowska

ALTENBERG

SPIS TREŚCI

Kim jestem?	7
Dla kogo jest ta książka?	9
Od czego zacząć naukę hiszpańskiego?	10

GRAMATYCZNY STARTER

1. Rodzaj męski, żeński, czyli <i>el</i> i <i>la</i>	17
2. Liczba mnoga, czyli <i>los</i> i <i>las</i>	22
● PRZYDAŚ 1. Kim ty jesteś, rodzajniku?	27
3. To tu, to tam, czyli zaimki wskazujące	29
4. Mój, twój, jego, czyli zaimki dzierżawcze	35
5. <i>Guapo</i> czy <i>bonito</i> , czyli przymiotniki	41
6. Miło, cicho i spokojnie, czyli przysłówki	49
● PRZYDAŚ 2. Praktyczne wyrażenia przysłówkowe	52
7. Być albo nie być, czyli czasownik <i>ser</i>	53
8. Być tam, gdzie ty, czyli czasownik <i>estar</i>	59
● PRZYDAŚ 3. Pod, nad, w, czyli przyimki miejsca	63
9. Odwieczny dylemat, czyli <i>ser</i> vs. <i>estar</i>	64
10. Jest problem albo go nie ma, czyli czasownik <i>haber</i>	71
11. Mieć kaca i głoda, czyli czasownik <i>tener</i>	75
● PRZYDAŚ 4. Trik z <i>hay</i> i <i>tener</i> , czyli dwie łatwe peryfrazy	80

TERAŻNIEJSZOŚĆ

● PRZYDAŚ 5. Określniki częstotliwości i czasu	82
12. Mówię po hiszpańsku, czyli czas terażniejszy (czasowniki regularne)	83
13. Myślę, więc jestem, czyli czas terażniejszy (czasowniki nieregularne)	92
14. W tył zwrot, czyli czasowniki zwrotne	103
15. Jestem tańczący, czyli <i>estar</i> + <i>gerundio</i>	110
● PRZYDAŚ 6. Inne czasowniki, które łączą się z <i>gerundio</i>	114
16. I to mi się podoba, czyli czasownik <i>gustar</i>	115
● PRZYDAŚ 7. Czasowniki, które są jak <i>gustar</i>	121
17. Bez, z i do, czyli podstawowe przyimki	123
18. Co, gdzie i kiedy, czyli zaimki pytające	131
19. Żaden, ktoś i nikt, czyli zaimki nieokreślone	137
20. Wszystko, za dużo, za mało, czyli wyrażanie ilości	141
● PRZYDAŚ 8. Różnica między <i>muy</i> i <i>mucho</i>	146
21. Głupi i głupszy, czyli stopniowanie 1	147
22. Najgłupszy i super-, hiper głupi, czyli stopniowanie 2	151

TRYBY I TRYBIKI

23. Tego się naucz 1, czyli regularny tryb rozkazujący w twierdzeniach	156
24. Tego się naucz 2, czyli nieregularny tryb rozkazujący w twierdzeniach	161
● PRZYDAŚ 9. Czasownik <i>poder</i> , czyli Twoje wyjście awaryjne	166
25. Nie poddawaj się 1, czyli regularny tryb rozkazujący w przeczeniach	167
26. Nie poddawaj się 2, czyli nieregularny tryb rozkazujący w przeczeniach	174
27. Mam nadzieję, że... 1, czyli podstawy <i>presente de subjuntivo</i> (czasowniki regularne)	182
28. Mam nadzieję, że... 2, czyli podstawy <i>presente de subjuntivo</i> (czasowniki nieregularne)	191

PRZYSZŁOŚĆ

29. Mam zamiar nauczyć się hiszpańskiego, czyli <i>ir + a + infinitivo</i>	198
● PRZYDAŚ 10. Okoliczniki czasu w <i>futuro imperfecto</i>	202
30. Będzie padać, czyli czas przyszły <i>futuro imperfecto</i> (czasowniki regularne)	203
31. Przyjdę później, czyli czas przyszły <i>futuro imperfecto</i> (czasowniki nieregularne)	209
32. Jeśli odważysz się marzyć... czyli zdania warunkowe I typu	213

PRZESZŁOŚĆ

● PRZYDAŚ 11. Okoliczniki czasu w <i>pretérito indefinido</i>	218
33. Zakochałam się, czyli czas przeszły <i>pretérito indefinido</i> (czasowniki regularne)	219
34. Była sobie miłość, czyli czas przeszły <i>pretérito indefinido</i> (czasowniki nieregularne)	227
● PRZYDAŚ 12. Okoliczniki czasu w <i>pretérito imperfecto</i>	234
35. Myślałam, że jesteś inny, czyli czas przeszły <i>pretérito imperfecto</i> (czasowniki regularne)	235
36. Byłam ateistą, czyli czas przeszły <i>pretérito imperfecto</i> (czasowniki nieregularne)	240
● PRZYDAŚ 13. Okoliczniki czasu w <i>pretérito perfecto</i>	242
37. Ukradłeś mi duszę, czyli czas przeszły <i>pretérito perfecto</i> (czasowniki regularne)	243
38. Nic nie zrobiłem, czyli czas przeszły <i>pretérito perfecto</i> (czasowniki nieregularne)	250
39. Czasowy zawrót głowy, czyli kontrasty czasów przeszłych	254

STARCIE TYTANÓW

40. Powiedz to, czyli <i>complemento directo</i>	265
41. Powiedz im, czyli <i>complemento indirecto</i>	272
42. Powiedz im to, czyli <i>complemento directo + indirecto</i>	277

Podziękowania	283
Klucz odpowiedzi	285

Mówię po hiszpańsku, czyli czas teraźniejszy (czasowniki regularne)

NATALIA OREIRO – CAMBIO DOLOR

Cambio dolor, por libertad. Cambio heridas por un sueño que me ayude a continuar.

MIRANDA! CON JESÚS NAVARRO – ENERO

La gente habla y no sabe nada de lo que en realidad pasó.

JUANES – FUEGO

Hola, me inspiras cuando caminas. Con tu mirada me devoras.

Kolejny stopień wtajemniczenia

Czas na kolejny stopień wtajemniczenia, czyli szersze spojrzenie na teraźniejszość. *Presente de indicativo*, bo właśnie tak oficjalnie nazywa się hiszpański czas teraźniejszy w trybie oznajmującym, to wspaniałe narzędzie. Dzięki niemu Twoja komunikacja po hiszpańsku nabierze rumieńców. Odmiana czasowników regularnych, którą zaraz poznasz, działa jak matematyczny wzór. Raz a porządnie nauczysz się zasady, którą później wykorzystasz wiele razy, w wielu sytuacjach.

Lecimy z tym koksem

Zanim dowiesz się, do czego czas teraźniejszy stosują Hiszpanie, pokażę Ci jego tworzenie. Pierwsza podstawowa informacja: w hiszpańskim „gołe czasowniki” (nazywam tak bezokolicznik, np. *pisac*, *zwiedzac*) dzielą się na trzy grupy. Takie, które mają końcówki **-ar**, **-er** oraz **-ir**. Oznacza to, że jeśli czasownik w żaden sposób nie jest odmieniony, będzie miał jedną z wymienionych wyżej końcówek. Przykłady? Proszę bardzo:

GRUPA AR

viajar – podróżować
trabajar – pracować
cambiar – zmieniać
hablar – mówić, rozmawiać
estudiar – uczyć się

GRUPA ER

comer – jeść
beber – pić
leer – czytać
vender – sprzedawać
correr – biegać

GRUPA IR

vivir – mieszkać, żyć
abrir – otwierać
escribir – pisać
permitir – pozwalać
recibir – odbierać

Generalnie jest tak, że jeśli ktoś się uprze, poradzi sobie bez odmiany. Można przecież operować gołymi czasownikami i liczyć na to, że ktoś nas zrozumie. My jednak chcemy więcej niż mówić „Kali jeść, Kali pić”. Skoro już inwestujemy czas w naukę, chcemy kiedyś mówić ładnie i poprawnie. Właśnie dlatego musimy zacząć odmieniać.

W pierwszej części tej książki poznałeś już osoby, którymi będziemy się posługiwać, ale na pewno nie zaszkodzi ich sobie przypomnieć.

<i>yo</i> – ja	<i>nosotros/as</i> – my
<i>tú</i> – ty	<i>vosotros/as</i> – wy
<i>él/ella/usted</i> – on/ona/Pan lub Pani	<i>ellos/ellas/ustedes</i> – oni/one/Państwo

Jeśli będziemy chcieli odmienić czasownik regularny przez wszystkie te osoby, musimy najpierw pozbyć się dwóch ostatnich liter z bezokolicznika.

VIAJAR

COMER

VIVIR

Teraz został nam tylko rdzeń czasownika, a stąd do odmiany już rzut beretem. Wystarczy, że dodamy do niego właściwą końcówkę. Jaką? Tego dowiesz się z poniższej tabeli:

	AR (viajar)	ER (comer)	IR (vivir)
yo	<i>viaj-o</i>	<i>com-o</i>	<i>viv-o</i>
tú	<i>viaj-as</i>	<i>com-es</i>	<i>viv-es</i>
él, ella, usted	<i>viaj-a</i>	<i>com-e</i>	<i>viv-e</i>
nosotros, nosotras	<i>viaj-amos</i>	<i>com-emos</i>	<i>viv-imos</i>
vosotros, vosotras	<i>viaj-áis</i>	<i>com-éis</i>	<i>viv-ís</i>
ellos, ellas, ustedes	<i>viaj-an</i>	<i>com-en</i>	<i>viv-en</i>

Na tym etapie najważniejsze jest to, żeby zapamiętać końcówki. Mamy na to swoje triki! Zwróć uwagę, że *ja* to *yo* i w każdej pierwszej osobie liczby pojedynczej, niezależnie od grupy, ma przypisaną końcówkę *o*. Z kolei w każdej drugiej osobie liczby pojedynczej, powtarza się literka *s*. W trzeciej wystarczy wyrzucić z bezokolicznika *r* i już. Mamy prawidłową formę. Z kolei przy *vosotros*, w grupie -ar końcówka to *áis*, która w wymowie (w pisowni niestety już nie) przypomina angielskie słówka *ice* lub *eyes*. Jeśli tak to skojarzysz, zobaczysz, że odmiana pójdzie Ci jak z płatka.

Najważniejsze! Koniecznie zwróć uwagę, że końcówki w grupie -er oraz -ir różnią się jedynie przy *nosotros* i *vosotros*. Reszta jest identyczna. Może nawet udało Ci się już to dostrzec. Wolę jednak to podkreślić, bo ta wiedza zaoszczędzi Ci sporo roboty.

Dla treningu odmienimy inne czasowniki. Dodam do nich tłumaczenie, żeby było Ci łatwiej zorientować się, co oznaczają poszczególne formy. Opuścę jedynie nazwy osób (*yo, tú...*), bo wiesz już, że nie są one konieczne. W końcu i tak każda osoba ma swoją końcówkę, więc łatwo rozróżnić, co oznaczają poszczególne wyrazy. To dokładnie jak w polskim, a odwrotnie niż w angielskim (tam przecież musisz dodawać za każdym razem *I, you* czy *we*).

TRABAJAR

trabajo – pracuję

trabajas – pracujesz

trabaja – pracuje

trabajamos – pracujemy

trabajáis – pracujecie

trabajan – pracują

Trabajo con mi marido. – Pracuję z moim mężem.

¿**Trabajas aquí?** – Pracujesz tutaj?

¿**Usted trabaja aquí?** – Pan tutaj pracuje?

Trabajamos en esta ofi. – Pracujemy w tym biurze.

¿**Trabajáis mucho?** – Dużo pracujecie?

Paula y Carlos no trabajan conmigo. – Paula i Karol nie pracują ze mną.

ofi = oficina (biuro)

Hiszpanie uwielbiają skracać rzeczowniki, są też inne przykłady:

boli = bolígrafo (długopis)

uni = universidad (uniwersytet)

bici = bicicleta (rower)

profe = profesor (nauczyciel)

pelí = película (film)

BEBER

bebo – piję

bebes – pijesz

bebe – pije

bebemos – pijemy

bebéis – pijecie

beben – piją

Hoy no bebo. – Dziś nie piję.

¿**Bebes vino?** – Pijesz wino?

Paco bebe mucho alcohol. – Paco pije dużo alkoholu.

No bebemos vodka. – Nie pijemy wódki.

¿**Bebéis mucha agua?** – Pijecie dużo wody?

Ellas beben zumo de naranja. – One piją sok pomarańczowy.

ABRIR

abro – otwieram

abres – otwierasz

abre – otwiera

abrimos – otwieramy

abris – otwieracie

abren – otwierają

Abro el vino. – Otwieram wino.

¿**Me abres?** – Otworzysz mi?

Juan no me abre. – Juan mi nie otwiera.

¿**Abrimos el champán?** – Otwieramy szampana?

¿**Abris el restaurante?** – Otwieracie restaurację?

Estos vecinos de al lado no me abren. – Ci sąsiedzi obok mi nie otwierają.

Wiemy już, jak odmieniać czasowniki regularne. W ramach krótkiego oddechu od form ustalmy, do czego czas teraźniejszy w ogóle nam się przyda. Dzięki niemu możemy:

- **opisać naszą teraźniejszość**

Hablo tres idiomas. – Mówię trzema językami.

Viajamos por todo el mundo. – Podróżujemy po całym świecie.

Este ordenador no funciona. – Ten komputer nie działa.

- **mówić o naszych zwyczajach, tradycjach, czynnościach, które się powtarzają**

Su marido no come huevos. – Jej mąż nie je jajek.

Nunca trabajo los domingos. – Nigdy nie pracuję w niedzielę.

Durante la Navidad no comemos carne. – W Boże Narodzenie nie jemy mięsa.

- **mówić o prawdach objawionych, czymś ogólnym**

El Sol no gira alrededor de la Tierra, es que la Tierra gira alrededor del Sol. – Słońce nie krąży wokół Ziemi, to Ziemia krąży wokół Słońca.

Los veganos ni comen carne, ni beben leche. – Weganie ani nie jedzą mięsa, ani nie piją mleka.

- **mówić o czymś, co robimy w konkretnym momencie***

* Do tego także wykorzystujemy pewną konstrukcję z tzw. *gerundio*, ale tego nauczysz się w rozdziale 15.

Ahora vivo en Madrid. – Teraz mieszkam w Madrycie.

Esta chica lleva una falda roja. – Ta dziewczyna nosi czerwoną spódniczkę.

¿Lees este libro? – Czytasz tę książkę?

- **określać bardzo pewną przyszłość, taką na 100%**

Mañana nos vamos a Acapulco. Seguro. – Jutro jedziemy do Acapulco. To pewne.

No puedo quedar contigo porque el lunes estoy en Barcelona. – Nie mogę się z tobą umówić, bo w poniedziałek jestem w Barcelonie.

- **opisywać... przeszłość (tzw. *presente histórico*), szczególnie kiedy opowiadamy jakąś historię lub biografię, a kontekst jasno wskazuje, że to coś zakończonego**

Cervantes publica la primera parte de Don Quijote en el año 1605. – Cervantes publikuje pierwszą część Don Kichota w roku 1605.

En 1981 mi madre se casa con mi padre. – W 1981 moja mama wychodzi za mojego tatę.

- **proponować pomoc**

¿Te ayudo? – Pomóc Ci?

¿Le abro la ventana? – Otworzyć Panu okno?

O tym ostatnim użyciu *presente de indicativo* często zapominamy. Proponując pomoc, używamy po prostu bezokolicznika i mówimy: *¿Abrir la puerta?*. Wydaje nam się wówczas, że powiedzieliśmy: *Otworzyć ci drzwi?* To jednak niezbyt naturalna dla Hiszpanów kalka z polskiego. Uważaj na nią!

JENNIFER LOPEZ –
PORQUE TE MARCHAS
*No necesito morir para
entender que es por ti
que se apaga mi alma.*

12.1.

Odmień poniższe czasowniki przez wszystkie osoby w *presente de indicativo*. Czasem będzie super łatwo, bo po kolei. Czasem trudniej, bo odmieniać będziesz w odwrotnej kolejności lub zupełnie losowo. Bądź uważny! Dodatkowo znajdź w słowniku znaczenie podanego czasownika i wpisz je w wyznaczonym miejscu.

DESAYUNAR –

jeść śniadanie

yo

desayuno

tú

desayunas

él, ella, usted

desayuna

nosotros, nosotras

desayunamos

vosotros, vosotras

desayunáis

ellos, ellas, ustedes

desayunan

1. GANAR –

yo

tú

él, ella, usted

nosotros, nosotras

vosotros, vosotras

ellos, ellas, ustedes

3. CORRER –

él, ella, usted

tú

yo

ellos, ellas, ustedes

vosotros, vosotras

nosotros, nosotras

2. AMAR –

yo

tú

él, ella, usted

nosotros, nosotras

vosotros, vosotras

ellos, ellas, ustedes

4. PUBLICAR –

tú

yo

él, ella, usted

vosotros, vosotras

ellos, ellas, ustedes

nosotros, nosotras

5. COMETER –

yo

tú

él, ella, usted

nosotros, nosotras

vosotros, vosotras

ellos, ellas, ustedes

9. DIBUJAR –

nosotros, nosotras

yo

él, ella, usted

vosotros, vosotras

tú

ellos, ellas, ustedes

6. LIMPIAR –

ellos, ellas, ustedes

vosotros, vosotras

nosotros, nosotras

él, ella, usted

tú

yo

10. COMPRAR –

ellos, ellas, ustedes

vosotros, vosotras

nosotros, nosotras

él, ella, usted

tú

yo

7. ACEPTAR –

él, ella, usted

tú

yo

ellos, ellas, ustedes

vosotros, vosotras

nosotros, nosotras

11. APRENDER –

él, ella, usted

tú

yo

ellos, ellas, ustedes

vosotros, vosotras

nosotros, nosotras

8. TERMINAR –

yo

tú

él, ella, usted

nosotros, nosotras

vosotros, vosotras

ellos, ellas, ustedes

12. EXISTIR –

yo

tú

él, ella, usted

nosotros, nosotras

vosotros, vosotras

ellos, ellas, ustedes

12.2. Wpisz w lukę prawidłową odmianę czasownika do podanej osoby. Oczywiście w czasie teraźniejszym.

correr, yo ➤	corro	
1. meter, ellos ➤		9. ayudar, yo ➤
2. buscar, yo ➤		10. cubrir, ellos ➤
3. comprender, tú ➤		11. descansar, vosotros ➤
4. organizar, nosotros ➤		12. mirar, nosotras ➤
5. ladrar, él ➤		13. batir, yo ➤
6. consumir, usted ➤		14. besar, ellos ➤
7. tomar, ellas ➤		15. admitir, yo ➤
8. subir, ustedes ➤		

12.3. Sprawdźmy, czy pamiętasz nasze przydasiowe słówka, których na pewno użyjesz w kolejnym zadaniu. Przetłumacz poniższe słowa na hiszpański lub polski.

los miércoles –	w środy	
1. zawsze –		6. w poniedziałki –
2. zawsze, gdy mogę –		7. nunca –
3. normalmente –		8. cada día –
4. czasami –		9. a menudo –
5. teraz –		10. los martes –

12.4. Uzupełnij zdania odpowiednio odmienionym czasownikiem z nawiasu. Używaj oczywiście tylko presente de indicativo.

Claudia **enseña** (*enseñar*) alemán en el colegio.

- Cada mes (*yo, ahorrar*) 100 euros para mis viajes.
- ¿ (*tú, buscar*) un piso nuevo?
- Hoy y mañana (*yo, cuidar*) del perro de mi hermano.
- ¿Por qué no me (*tú, responder*)?
- En 1492 Colón (*descubrir*) América.
- Cuando (*ellos, viajar*), siempre (*ellos, pagar*) con tarjeta.
- Su padre (*arreglar*) las bicis.
- Nuestra amiga (*vivir*) en Barcelona, pero es de Valencia.
- No (*yo, necesitar*) ropa nueva.
- Últimamente los precios (*subir*) muy rápidamente.
- ¿Siempre (*vosotros, descargar*) pelis de Internet? Es ilegal.
- Francia (*prohibir*) usar bolsas de plástico.
- Cada fin de semana lo (*nosotros, pasar*) en el campo.
- Cada día (*yo, escribir*) emails a mis clientes.

15. (nosotros, observar) la subida de los salarios.
16. Hace calor. ¿ (nosotros, abrir) la ventana?
17. (yo, amar) a mi perro.
18. ¿Cada mañana (vosotros, tomar) tanto café?
19. Mi marido siempre que puede (saltar) a la comba para estar en forma.
20. Hoy (nosotros, confirmar) nuestro nuevo proyecto.

12.5. Przetłumacz poniższe zdania na hiszpański.

Zawsze jem śniadanie w domu. – *Siempre desayuno en casa.*

1. Uczę się hiszpańskiego. –
2. Oni czytają książki. –
3. Codziennie jecie na obiad pizzę? –
4. Zawsze jesz na śniadanie banany? –
5. Pracujemy w poniedziałki i czwartki. –
6. Zawsze gdy mogę, pomagam mojej mamie. –
7. Mówisz po chińsku? –
8. One mieszkają w Warszawie? –
9. Zazwyczaj popełniam dużo błędów. –
10. Czasami pracujemy w weekendy. –
11. Raz w tygodniu jemy kolację w restauracji. –
12. W niedziele zazwyczaj nie pracuję, zawsze odpoczywam. –
13. Moi sąsiedzi nie otwierają okien. –
14. Dziś organizuję moją imprezę urodzinową. –
15. Spędzacie dużo czasu ze swoimi dziećmi? –
16. Pracujesz w ratuszu? –
17. W środy zawsze uczymy się francuskiego. –
18. Ta dziewczyna nosi spodnie. –
19. Nie używasz Instagrama? –
20. Nie piszę listów, piszę maile. –

12.6. Czas na praktykę z cytatami z piosenek i seriali. Uzupełnij je prawidłowo odmienionym czasownikiem w *presente de indicativo*. Możesz potem poszukać ich w internecie i posłuchać kilka razy. Nóżka sama chodzi!

„Tú y yo **hablamos** (nosotros, hablar) después, Nerea.” El desorden que dejas – sez. 1, odc. 1 (2020)

1. „Porque mi cintura (necesitar) tu ayuda.” Álvaro Soler – La cintura

2. „Y soy esa noche tibia que tanto [] (tú, esperar).” Natalia Oreiro – *Huracán*
3. „No [] (tú, escuchar) ni media palabra de lo que dice tu madre.” Valeria – sez. 1, odc. 5 (2020)
4. „ [] (nosotros, bailar). Te quiero amor mío, [] (nosotros, bailar).” Enrique Iglesias – *Bailamos*
5. „Te [] (yo, mirar) y no te reconozco.” *La casa de papel* – sez. 4, odc. 2 (2020)
6. „No te [] (yo, escuchar), uah, uah, uah. [] (tú, hablar) mucho, a ver si te [] (tú, callar) ya.” C. Tangana – *Los tontos*
7. „Cada vez que el desprecio [] (amenazar) mi calma. El amor se despierta y [] (amanecer) en mi alma.” Natalia Oreiro – *Valor*
8. „Don Emilio, [] (yo, necesitar) hablar con usted.” *Velvet* – sez. 1, odc. 2 (2014)

12.7.

W każdym z poniższych zdań są błędy związane z czasem teraźniejszym. Znajdź je i popraw, przepisując całe zdanie od nowa. Bez obijania się!

Bailamos flamenco. – *Bailamos flamenco.*

1. Las tiendas en mi ciudad abre a las 10 de la mañana. – []
2. Ucrania luchan contra Rusia. – []
3. Doda cantas muy bien. – []
4. ¿Leess mucho? – []
5. ¿Ustedes baila flamenco? – []
6. ¿Esperáise aquí a vuestra hija? – []
7. No hablemos inglés, ni español. – []
8. Mis padres no beban alcohol. – []
9. ¿Toqas la guitarra? – []
10. Remigiusz Mróz escriben muchos libros. – []

12.8.

Ułóż wszystkie słowa tak, aby powstało z nich sensowne zdanie po hiszpańsku. Nie zapomnij po drodze poprawnie odmienić czasownika w *presente de indicativo*.

nueva / mi / abre / Sevilla / su / tienda / en / hermano – *Mi hermano abre su nueva tienda en Sevilla.*

1. libros / el / escribir / escritor – []
2. leer / no / en / internet / noticias – []
3. Barroso / vivir / señores / dónde – []
4. cortar / la / el / pelo / peluquera – []
5. no / inglés / mi / marido / hablar / hablar / español / pero – []
6. toda / nosotros / por / Europa / viajar – []
7. Londres / su / tía / trabajar / en – []
8. palabra / qué / significar / esta – []